

Santa Maria de Cererols

Súria

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Camí rural a Cererols
Emplaçament Dalt del Collet de Cererols

Coordenades:

Latitud: 41.818674610837
Longitud: 1.7679978199785
UTM Est (X): 397679
UTM Nord (Y): 4630377

Classificació

Número de fitxa 08274 - 34
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Modern Barroc
Segle XIII-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL 5201-I. Aprovació definitiva comissió urbanisme 21/01/2003
Data aprovació: dt., 21/01/2003 - 12:00
Número inventari IPA 17231
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Parròquia de Sant Cristòfol C/Sant Antoni Maria Claret, 14, 08260-SÚRIA
Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA- J.M. Huélamo
Data de registre de la fitxa: ds., 27/11/1999 - 01:00

revisió:**Data de la darrera revisió:** dj., 23/09/2021 - 11:00

Descripció

Ermita romànica, de 14 metres per 3'55 metres d'una sola nau amb volta de canó de 5'40 metres d'alçada. Té absis semicircular amb tres finestres de doble esqueixada i arc de mig punt i coberta de volta de quart d'esfera. L'entrada romànica, amb arc de mig punt adovellat sobre imposta senzilla i arquivolta ressaltada a manera de guardapols, es troba, tapiada, al lateral esquerra. Actualment presenta la porta als peus amb un gran porxo, d'uns set metres de llarg, datable en el segle XVII per les tombes de tres de les famílies de Cererols: Fàbrega (del 1688), Lladó (també del 1688) i Comes (del 1685). Les masies de Cal Fàbrega i cal Lledó s'adossen a la capçalera de l'església. La nau és més alta que l'absis i presenta dos arcs torals, un que fa d'arc triomfal i un altre a un terç del cos. Entre tots dos arcs hi havia una finestra de doble esqueixada i arc de mig punt a cada paret.. Al segle XVII a més de fer el porxo, es va elevar un campanar de torre amb una finestra a cada vent (el qual devia substituir la primitiva espadanya) i es va allargar la nau un terç més (AUTORS DIVERSOS, 1984) obrint-se a més un òcul (REGUANT, 1993D). Hi ha una pica, datable, el 1598 amb decoració floral tant a l'interior com exterior. Es troba sobre una columna octogonal, que s'alça sobre una base quadrada (REGUANT, 1993B). S'han localitzat fins a tres capes de pintura sobreposades a l'absis, la més superficial de color blau uniforme, la segona presenta una decoració imitant cortinatges oferint un fris de semicercles de color ocre, que imita els plecs de la roba, de color vermell terrós. D'aquesta mateixa fase es pot veure la part posterior del cos rampant del lleó de sant Marc. Aquestes pintures semblen ésser un repintat posterior a l'època romànica, de la qual només es conservaria una ala de lleó de Sant Marc, feta en color rogenc i que formaria part de la primera fase de la pintura (REGUANT, 1993B). La darrera capa de pintura, de la dècada de 1990, va ser feta per Josep Sanz i Sala.

Observacions:

El cementiri es trobava a la banda N de l'església, on hi havia la porta romànica i es va traslladar al costat S, quant es va fer el porxo. Les tombes familiars del porxo són molt profundes, segons informació oral de Francesc Fàbrega, i les darreres persones enterrades van ser dos germans de la família Lladó, morts quan la Guerra Civil de 1936-1939.

Història

La primera notícia de l'església és de l'any 1063 (AUTORS DIVERSOS, 1984). De 1205 es conserva, a l'arxiu Fàbrega de Cererols, el testament, fet en pergamí, atorgat per Guilleuma de Torroella, germana de Berenguer de Súria i muller de Berenguer de Torroella, del qual prengué el nom. En aquest es fa una deïxa a l'església de Santa Maria de Cererols (SITJES, 1990). De l'any 1327 és el testament de Ramon de Colomer, on es disposa que sigui enterrat al cementiri de Santa Maria de Cererols, deixant per a l'església dos sous. Després, el juliol de 1348, fa testament Guillem de Bosch en termes semblants pel que fa al cementiri i església (REGUANT, 1993B). Semblava, per un document de 1674, que l'església havia estat dedicada a Sant Martí, segons Lladó (1993D), encara que tant el document ressenyat per Sitjes (1990) com els adduïts per Reguant (1993B) demostren amb certesa que l'advocació era a Santa Maria. De tota manera, sembla ser que hi havia una pintura dedicada a aquest sant datable al segle XIV (LLADÓ, 1993D). Es conserva la llibreta de comptes de la reforma de l'església que comença l'any 1638 i que pertany a l'arxiu Fàbrega, on s'anoten les despeses, així com un censal que es pagava al mas de la Roca de Castellnou del Bages (LLADÓ, 1993D). L'any 1639, essent obrer Joan Comas, es van fer les portes del cementiri i obres

estructurals i d'arranjament interior (LLADÓ, 1993D). Aquestes obres continuen al llarg de la dècada dels quaranta del segle XVII. L'any 1649 varen encarregar un retaule a l'escultor Josep Generes de Manresa que costà 133 lliures i vuit sous (LLADÓ, 1993D). L'any 1653 es va col·locar una campana a l'església (LLADÓ, 1993D). Més endavant, l'any 1674, són els escultors, també manresans, Pau Sunyer i el seu fill Josep (LLADÓ, 1993D), que són cridats novament per completar el retaule amb les figures, les quals costaren 170 lliures (REGUANT, 1988). El retaule, segurament era totalment obra dels Sunyer, els quals probablement només van aprofitar, de la obra de Generes, la imatge de la Immaculada ja que té una aire molt diferent de la resta de l'obra. Un altre element que sembla aprofitat és un petit relleu, que encara avui es conserva (SITJES, 1991). És un exemple típic del barroc del segle XVIII, constava de tres pisos amb imatges en fornícules, separades per columnes salomòniques. Tenia figures d'àngels, la Flagel·lació, l'Oració a l'Hort. Al pis intermig, la Immaculada (que ocupava el centre del retaule), flanquejada per Sant Pau i Sant Pere (que constituïen la part principal de retaule) i als extrems Santa Llúcia i Santa Àgata. Al pis superior, un Sant Crist Crucificat, Sant Joan i Sant Jaume o Sant Ramon Nonat. Tot va ser cremat l'any 1938 i només es va salvar el tros de predela, corresponent a Jesús resant a l'Hort, tema que no lliga amb la iconografia de la resta del conjunt (SITJES, 1991), que es coneix per fotografia antiga (REGUANT, 1993B). Els anys 1685 i 1693 en visita pastoral del bisbe de Vic, Antoni Pasqual, es desprèn que el mobiliari litúrgic era pobre i estava força deteriorat pel que dit bisbe mana es facin arranjaments i reformes i s'adquireixin determinats ornaments, el mateix que en la del bisbe Santjust el 1711 i el bisbe Marimon el 1742. L'any 1907 es van fer obres de millora a l'església i es va fer daurar l'altar (LLADÓ, 1993D). Finalment, l'any 1957 totes les esglésies de Súria es van incorporar des del bisbat de Vic al de Solsona (AUTORS DIVERSOS, 1984).

Bibliografia

AUTORS DIVERSOS (1984). Catalunya Romànica, vol. XI (El Bages). Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

CARBONELL, Eduard (1984) "Cererols" Catalunya Romànica, Vol. XI El Bages, pp. 499-500, Barcelona, Edicions Enciclopèdia Catalana.

CASTELLANO, Albert; FONTS, Jordi; LEÓN, Joan (eds) (1999) Sender de Súria. Volta al terme municipal. Variant de Coaner. Variant dels llacs d'Argençola, Súria, Centre Excursionista de Súria.

CASTELLANO, A.; MASSANA, I.; REGUANT, J. (1983) Súria. Km. 0, Súria.

CEREROLS (1993) "Cererols, mil anys d'història (993-1993)" Súria, Ajuntament de Súria i Associació d'Amics i Veïns de Cererols.

GAVÍN, Josep M. (1979) Bages (Inventari d'esglésies núm. 5). Valldoreix: Arxiu Gavín.

LLADÓ I RAMONET, Josep (1993D) "Cererols [Serarols]" extret del Butlletí del Centre Excursionista de la Comarca del Bages, núm. 162 (1933), núm. 165 (1933), 166 (1934), núm. 168, (1934) a Cererols, mil anys d'història (993-1993), pp. 31-45, Súria, Ajuntament de Súria i Associació d'Amics i Veïns de Cererols.

REGUANT i AGUT, Josep (1988) "Súria", Història de les comarques de Catalunya. Bages". Volum II, pp. 475-502, Manresa, Edicions Parcir, Edicions selectes.

REGUANT I AGUT, Josep (1993B) "Santa Maria de Cererols" a Cererols, mil anys d'història (993-1993) pp. 117-128, Súria, Ajuntament de Súria i Associació d'Amics i Veïns de Cererols.

SITJES I MOLINS, Xavier (1990) "Sant Cristòfol de Súria" Butlletí dels Amics de l'Art Romànic del Bages. Núm. 65, pp. 231-234, Manresa: Amics de l'Art Romànic del Bages.

SITJES I MOLINS, Xavier (1991) "Retaules desapareguts, inèdits" Dovella. Núm. 39, pp. 32-38, Manresa: Associació Cultural Dovella.

VILARNAU I MASFERRER, Marc (1983) "L'església romànica de Santa Maria de Serarols" Dovella, núm. 8, pp. 26-31, Manresa, Associació Cultural Dovella.

